SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 40/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného Advokátska kancelária Martin Pohovej, s.r.o., Záhradnícka 37, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Trnava sp. zn. 2T/20/2023 z 10. júla 2023, sp. zn. 2T/20/2023 z 13. júla 2023 a sp. zn. 2T/20/2023 z 19. júla 2023 a proti uzneseniam Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023 a sp. zn. 3Tos/143/2023 z 8. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 6 v spojení s čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uzneseniami okresného súdu sp. zn. 2T/20/2023 z 10. júla 2023, sp. zn. 2T/20/2023 z 13. júla 2023 a sp. zn. 2T/20/2023 z 19. júla 2023 a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023 a sp. zn. 3Tos/143/2023 z 8. augusta 2023. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu z 10. júla 2023 a obe napadnuté uznesenia krajského súdu zrušiť a prikázať okresnému súdu a krajskému súdu sťažovateľa ihneď prepustiť z väzby na slobodu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný [z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania alebo obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, 3 a 4 písm. c) a ods. 6 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Trestná vec sa v súčasnosti nachádza v štádiu po podaní obžaloby podanej na okresnom súde.

3. Na hlavnom pojednávaní konanom 10. júla 2023 okresný súd napadnutým uznesením z 10. júla 2023 podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie spoluobžalovaného [redacted], že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. V nadväznosti na toto uznesenie okresného súdu sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti samosudcovi okresného súdu Mgr. Mários Pohorelskému konajúcemu v jeho trestnej veci (keďže podľa názoru sťažovateľa samosudca okresného súdu prijatím predmetného vyhlásenia o vine porušil jeho právo na prezumpciu neviny, pozn.), o ktorej okresný súd napadnutým uznesením z 13. júla 2023 rozhodol tak, že samosudca okresného súdu nie je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3Tos/143/2023 z 8. augusta 2023 rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

4. Na hlavnom pojednávaní konanom 10. júla 2023 sťažovateľ zároveň požiadal okresný súd o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej okresný súd rozhodol napadnutým uznesením z 19. júla 2023 tak, že túto žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023 rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

5. Podstatou sťažovateľovej argumentácie v ústavnej sťažnosti sú dva okruhy námietok. Prvý okruh námietok sťažovateľa smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 10. júla 2023, proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 13. júla 2023 a proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3Tos/143/2023 z 8. augusta 2023. Vo vzťahu k týmto rozhodnutiam sťažovateľ v podstatnom namieta, že samosudca okresného súdu napadnutým uznesením z 10. júla 2023 prijal na hlavnom pojednávaní vyhlásenie spoluobžalovaného o vine bez toho, aby toto uznesenie obsahovalo uvedenie, že vina sťažovateľa nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetnom samostatného dokazovania a rozhodnutia, čím podľa názoru sťažovateľa bolo porušené jeho právo na prezumpciu neviny. Sťažovateľ preto vzniesol námietku zaujatosti proti tomuto samosudcovi okresného súdu, ktorý jej však napadnutým uznesením z 13. júla 2023 arbitrárne nevyhovel a následne krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3Tos/143/2023 z 8. augusta 2023 arbitrárne zamietol sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresného súdu.

6. Druhý okruh námietok sťažovateľa smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 19. júla 2023 a proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023, ktorými bolo rozhodnuté o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 10. júla 2023. Vo vzťahu k týmto väzobným rozhodnutiam sťažovateľ v podstatnom namieta, že: 1. jeho väzba netrvá len nevyhnutný čas, resp. konajúce súdy neposkytli dostatočné odôvodnenie na ďalšie trvanie väzby, pričom v tejto súvislosti poukazuje na to, že od obmedzenia jeho osobnej slobody (t. j. od 8. decembra 2022) do podania ústavnej sťažnosti (t. j. do 11. septembra 2023) jeho väzba trvá celkovo už skoro 9 mesiacov; 2. konajúce súdy sa náležite nezaoberali existenciou dôvodného podozrenia, že sťažovateľ spáchal skutok, pre ktorý na neho bola podaná obžaloba; 3. dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je v jeho prípade daný; 4. konajúce súdy mu neposkytli adekvátnu odpoveď na námietku, že sa v jeho väzobnej trestnej veci nepostupuje s náležitou starostlivosťou, prednostne

a urýchlene; 5. záver konajúcich súdov o nemožnosti nahradenia väzby sťažovateľa nie je dostatočne odôvodnený.

II.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podľa čl. XI bodu 4 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení jeho dodatku č. 2 z 27. septembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce“) bola predmetná vec, pôvodne pridelená sudkyni spravodajkyni Jane Laššákovej, pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi, ktorý sa v súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce stal členom druhého senátu ústavného súdu.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde], v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu z 10. júla 2023, napadnutým uznesením okresného súdu z 13. júla 2023 a napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tos/143/2023 z 8. augusta 2023:

10. Ústavný súd sa vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti už viackrát zaoberal sťažnosťami, v ktorých sťažovatelia namietali porušenie svojich ústavou garantovaných práv v súvislosti s rozhodovaním všeobecných súdov o námietkach zaujatosti vznesených sťažovateľmi ako účastníkmi súdneho konania proti zákonnému sudcovi, pričom jeho judikatúra v porovnateľných veciach sa ustálila na niekoľkých zásadných východiskách (IV. ÚS 303/2010, II. ÚS 67/2019, II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

11. Právu účastníka súdneho konania na nestranný súd zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžali a objektívne posúdili všetky skutočnosti rozhodné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ má právomoc o nich rozhodnúť (obdobne pozri napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 24/05, IV. ÚS 38/09). Obsahom práva na prerokovanie veci

pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu ústavne akceptovateľným spôsobom prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (sp. zn. I. ÚS 73/97).

12. Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom súdnom konaní garantované najmä prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania predmetnej veci pre zaujatosť. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu.

13. Namietané porušenie práv sťažovateľa z dôvodu namietanej zaujatosti samosudcu okresného súdu konajúceho v jeho trestnej veci (ktorá podľa názoru sťažovateľa vyplýva z toho, že samosudca okresného súdu prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaného, pozn.) posúdil ústavný súd aj s prihliadnutím, či neexistuje všeobecný súd, ktorý by mohol rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa.

14. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 257/2021, II. ÚS 17/2022).

15. Trestné konanie je od svojho začiatku až do svojho konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov napravať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

16. Ústavný súd vo vzťahu k obdobnej situácii, v akej sa nachádza sťažovateľ (t. j. nevyhovenie námietke zaujatosti vznesenej obžalovaným proti sudcovi prejednávajúcemu jeho trestnú vec),

už v minulosti opakovane (II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023) poukázal na § 306 a nasledujúce Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to ústavný súd v konkrétnosti odkazuje na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, lebo boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Ústavný súd zároveň poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V nadväznosti na to odkazuje ústavný súd na § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku rozumie (okrem iných) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g) Trestného poriadku, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Napokon v tomto kontexte poukazuje ústavný súd aj na § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, podľa ktorého možno dovolanie podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

17. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd v súvislosti s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku pripomína, že ústavný súd už v minulosti (nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 129/2010 z 9. marca 2011) dospel k záveru, že § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je postavený na slovnom spojení „sudca... ktorý mal byť vylúčený...“, pričom takto formulovaná dikcia dôvodu dovolania neumožňuje dovolaciemu súdu odmietnuť dovolanie pre absenciu tohto dôvodu iba odkazom na iné rozhodnutie(-a) o ne/vylúčení sudcu. Naopak, ústavnou povinnosťou dovolacieho súdu je v záujme reálneho naplnenia práv obvineného podľa čl. 46 ods. 1 spojení s čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru pri takto uplatnenom dôvode dovolania meritórne skúmať, či sudca (vo vzťahu, ku ktorému bol tento dovolací dôvod uplatnený) mal alebo nemal byť (teda nie či bol alebo nebol) vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

18. Z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku citovaných v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosť namietaná sťažovateľom – tvrdenie o zaujatosti samosudcu okresného súdu konajúceho v jeho trestnej veci, potenciálne zakladá (nie bez ďalšieho preukazuje, pozn.) dôvod na podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape súdneho konania. Platná právna úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, na základe podania ktorých je odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o existencii zaujatosti samosudcu okresného súdu konajúceho v jeho trestnej veci (m. m. II. ÚS 67/2019, II. ÚS 257/2021, II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

19. Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania svojej argumentácie všeobecným súdom oprávneným konať o jeho prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

20. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

21. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu z 10. júla 2023 (ktorým samosudca okresného súdu prijal na hlavnom pojednávaní vyhlásenie spoluobžalovaného o vine) poukazuje, že týmto uznesením okresný súd nerozhodoval o žiadnych právach sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že ústavný súd mohol ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu z 19. júla 2023:

22. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému uzneseniu okresného súdu z 19. júla 2023, ktorým okresný súd nevyhovel sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 10. júla 2023, ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

23. Vo vzťahu k označenému prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – sťažnosťou. O sťažnostiach bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 19. júla 2023 sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

24. Existencia opravného konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom väzobnom rozhodnutí, keďže sťažnosť v danom prípade predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu z 19. júla 2023, ktorý aj využil (porov. m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky v podobe v nedostatku právomoci ústavného súdu.

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu z 19. júla 2023 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.3. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023:

26. Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023 zamietol sťažovateľovu sťažnosť proti napadnutému prvostupňovému väzobnému uzneseniu okresného súdu z 19. júla 2023.

27. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

28. V každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je ústavný súd povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmavanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier proti Francúzsku z 26. 10. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra proti Francúzsku z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie).

29. Právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval príslušný súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011). Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý ich viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne uspôsobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti [čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)] nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou

alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 237/2021).

30. Pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu teda úlohou ústavného súdu nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo/nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

31. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom konštatoval, že po preskúmaní obsahu spisového materiálu zistil, že po podaní žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu postupoval okresný súd podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a o pretrvávaní väzby sťažovateľa a nemožnosti jej nahradenia rozhodol zákonným spôsobom, a preto sa krajský súd s prvostupňovým väzobným rozhodnutím stotožnil a v podrobnostiach naň odkázal, pričom v napadnutom uznesení sa zameral na riešenie sťažnostných námietok sťažovateľa.

32. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke týkajúcej sa existencie dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, krajský súd v podstatnom uviedol, že v predmetnej trestnej veci boli zabezpečené dôkazy, ktoré v tomto štádiu odôvodňujú podozrenie, že skutok sa mal stať tak, ako to je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia ako i v obžalobe, čo vyplýva aj zo skutočnosti, ktoré uviedol okresný súd na str. 6 a nasl. odôvodnenia napadnutého prvostupňového uznesenia. Podľa názoru krajského súdu orgány činné v trestnom konaní zabezpečili dostatočné množstvo dôkazov, ktoré odôvodňujú podozrenie zo spáchania závažného trestného činu sťažovateľom a ktoré v celosti a vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi zakladajú odôvodnenosť prvostupňového uznesenia okresného súdu, ktorý rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd v súlade s judikatúrou ústavného súdu zdôraznil, že úlohou súdov pri rozhodovaní o väzbe nie je vyhodnotiť súčasnú dôkaznú situáciu ani vyrovnať sa s obhajobou, keďže hĺbkové, konečné hodnotenie dôkazov a posúdenie zákonnosti dôkazného procesu je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania. Všeobecnému súdu rozhodujúcemu o väzbe úloha celkového hodnotenia dôkazov a s tým súvisiaceho dôkazného procesu zásadne neprislúcha, len výnimočne by mohol na tomto základe konštatovať nesplnenie príslušnej materiálnej podmienky väzby, a to iba v prípade absolútneho nedostatku dôkazov proti väzobne stíhanej osobe (I. ÚS 475/2021). Podľa názoru krajského súdu však v prípade sťažovateľa nejde o takýto absolútny nedostatok dôkazov, a to najmä aj s prihliadnutím na výpoveď samotného sťažovateľa, ktorý síce na hlavnom pojednávaní využil svoje právo a odoprel vypovedať, avšak na návrh prokurátorky bola prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania, v ktorej vypovedal, že si kupoval mefedron pre vlastnú potrebu. Krajský súd zároveň poukázal, že sťažovateľ je taktiež usvedčovaný výpoveďou spoluobžalovaného [redacted], ktorý okrem iného vypovedal, že si marihuanu a mefedron zabezpečoval od sťažovateľa, a ďalej je sťažovateľ usvedčovaný výpoveďami svedkov [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted], na ktoré bližšie poukázal okresný súd v prvostupňovom uznesení. Dôvodnosť podozrenia navyše podľa názoru krajského súdu podporujú viaceré listinné dôkazy

(znalecké posudky znalcov, odborné vyjadrenie protidrogovej centrály národnej kriminálnej agentúry), majetkový profil obvinených, ako i ďalšie dôkazy nachádzajúce sa v spisovom materiáli. Vzhľadom na už uvedené krajský súd vyhodnotil sťažnostné námietky sťažovateľa spochybňujúce dôkaznú situáciu ako nedôvodné.

33. Pokiaľ ide o opodstatnenosť trvania dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u sťažovateľa, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že dôvod tejto väzby je naďalej daný tými konkrétnymi skutočnosťami, ktoré boli zistené už pri predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe sťažovateľa, pričom poukázal, že k tejto otázke sa dostatočným spôsobom vyjadril okresný súd na str. 10 – 11 odôvodnenia prvostupňového uznesenia, na ktoré krajský súd odkázal. Krajský súd zároveň poukázal na to, že väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je odlišný od ostatných väzobných dôvodov, keď zmyslom tohto väzobného dôvodu je aj ochrana spoločnosti pred páchateľmi trestnej činnosti, tak ako je to aj v tomto prípade. Podľa názoru krajského súdu u sťažovateľa je namieste väzobné stíhanie z dôvodu obavy z možného pokračovania v trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia na slobodu, a to najmä s prihliadnutím na charakter, rozsah a motív páchania stíhaného trestného činu, pretože stíhanej trestnej činnosti sa mal sťažovateľ venovať aktívne, systematicky a na viacerých osobách, čo odôvodňuje obavu, že by v nej mohol pokračovať. V danom prípade malo ísť o pomerne závažnú, organizovanú a rozsiahlu drogovú trestnú činnosť, svojím spôsobom prepracovanú, ktorá mala prinášať nemalé zisky. Podľa názoru krajského súdu aj keď sťažovateľ mal stály príjem, tak tu práve skutočnosť, že on ako riadne zarábajúca osoba nebol bytostne odkázaný na tento druh trestnej činnosti, ale napriek tomu sa jej mal systematicky a aktívne venovať, pričom si mal vytvoriť širokú sieť pravidelných odberateľov – koncových užívateľov, odôvodňuje obavu, že by v nej mohol pokračovať. Navyše, z dosiaľ zabezpečených dôkazov vyplýva, že sťažovateľ je užívateľom psychoaktívnych látok (mefedrónu), predaj drog mal poskytovať viacerým osobám a týmto spôsobom mal získavať finančný prospech, a tiež je možné sa domnievať, že túto činnosť vykonával aj u ďalších, zatiaľ nestotožnených osôb, a preto sa podľa krajského súdu možno nateraz dôvodne domnievať, že by si práve páchaním tohto druhu trestnej činnosti mohol naďalej zabezpečovať finančné prostriedky na udržanie svojho štandardu. Vo vzťahu k sťažnostnej námietke sťažovateľa, že okresný súd svoju argumentáciu o dôvodoch tzv. preventívnej väzby založil na všeobecných floskulách či stereotypných formuláciách, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že aj judikatúra ústavného súdu akceptuje (za predpokladu, že nedošlo k takej zmene dôkaznej a skutkovej situácie, že skoršie rozhodnutia o väzbe stratili úplne alebo v rozhodujúcej časti svoje opodstatnenie pri aktuálnom rozhodovaní o väzbe), že opakovanie skutočností, ktoré podľa všeobecného súdu odôvodňujú dôvod väzby v predošlých rozhodnutiach, neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii (I. ÚS 384/2019). Krajský súd zároveň poukázal na názor ústavného súdu (III. ÚS 227/2020), že z pohľadu preventívneho účelu väzby nemožno vylúčiť ani také konanie obvineného, ktoré sa stotožňuje so skutkom, pre ktorý bolo vznesené obvinenie. Inak povedané, i samotné okolnosti spáchaného trestného činu môžu odôvodniť obavu z pokračovania v trestnej činnosti, a tak viesť k ústavne konformnému obmedzeniu osobnej slobody. Podľa názoru krajského súdu preto aj závažnosť trestnej činnosti, opakovanie jednotlivých útokov, motív a cieľ trestného činu, ktorý sa kladie obžalovanému za vinu, okolnosti spáchania trestného činu, prípadne osoba obžalovaného môžu v konkrétnych okolnostiach dotvárať objektívnu

konštelácíu, ktorá bude spôsobilá vyvolať obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti, tak ako to je aj v prípade sťažovateľa. Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd dospel k záveru, že v trestnej veci sťažovateľa od ostatného rozhodnutia o jeho väzbe nedošlo k takej zásadnej zmene dôkaznej a skutkovej situácie, ktorá by odôvodňovala iný náhľad na jeho väzobné stíhanie či už z pohľadu dôvodnosti podozrenia, alebo z pohľadu existencie dôvodov tzv. preventívnej väzby.

34. Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby sťažovateľa, dospel rovnako ako okresný súd aj krajský súd k záveru, že nie je možné dosiahnuť účel väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka, a to vzhľadom na už uvedené osobnostné charakteristiky sťažovateľa, ako aj vzhľadom na konštatovaný charakter a závažnosť trestnej činnosti. K naplneniu účelu väzby nemožno podľa názoru krajského súdu dôjsť ani za alternatívneho uloženia primeraných povinností a obmedzení v zmysle § 82 ods. 1 Trestného poriadku (ani kontrolou plnenia týchto povinností technickými prostriedkami), keď postup podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku vyžaduje záver o tom, že účel väzby je možné dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd zároveň poukázal, že z dôvodu, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je v prípade rozhodovania o možnosti nahradenia väzby potrebné prihliadať, či nahradenie väzby odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu (§ 80 ods. 2 tretia veta Trestného poriadku). Krajský súd, rovnako ako predtým okresný súd, nezistil v prípade sťažovateľa také okolnosti, ktoré by mohli byť považované za výnimočné okolnosti.

35. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, že jeho trestná vec nie je prejednávaná v primeranej lehote, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že zo sťažnosti sťažovateľa nie je zrejmé, či tento namieta prieťahy v konaní o rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu alebo prieťahy v merite veci, a preto krajský súd preskúmal predmetný spisový materiál a následne dospel k záveru, že aj pri rešpektovaní zásady, že väzba má trvať iba nevyhnutný čas, je naďalej nutné konštatovať jej opodstatnenosť. Krajský súd tiež skúmal, či v konaní pred súdom nedošlo k prekročeniu celkovej lehoty väzby, pričom táto lehota prekročená nebola, keďže sťažovateľ je vo väzbe ku dňu rozhodovania krajského súdu približne 8 mesiacov, pričom celková lehota väzby v tomto prípade nesmie presiahnuť 48 mesiacov, pretože sťažovateľ je stíhaný za obzvlášť závažný zločin. Doterajšiu dĺžku väzby preto podľa názoru krajského súdu nie je možné považovať za neprimeranú vzhľadom na okolnosti prípadu a závažnosť stíhanej trestnej činnosti sprevádzanú rozsiahlym dokazovaním. Pokiaľ ide o dodržovanie zásady stanovenej v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, ktorá určuje povinnosť vybavovania väzobných vecí prednostne a urýchlene, v tomto smere nezistil krajský súd žiadne závažné nedostatky: prejednávanie veci pred okresným súdom pokračuje plynule a časové odstupy medzi jednotlivými hlavnými pojednávaniami sú z pohľadu dodržania spomenutej zásady akceptovateľné. Krajský súd teda nezistil v posudzovanom prípade prieťahy, či už subjektívneho alebo objektívneho charakteru.

36. Pretože krajský súd sa stotožnil s prvostupňovým väzobným rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd sa aj s týmto uznesením okresného súdu náležite oboznámil, pričom však ústavný súd na tomto mieste už nepovažoval za potrebné opakovať jeho argumentáciu, keďže táto je sťažovateľovi dobre známa.

A. K existencii dôvodného podozrenia:

37. K sťažovateľom namietanej abstraktnosti posúdenia existencie dôvodného podozrenia zo spáchania dotknutej trestnej činnosti zo strany krajského súdu ústavný súd pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, resp. nevine obvineného, ale posudzujú „len“, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchateľom skutku, ktorý vykazuje znaky trestného činu. Existencia dôvodného podozrenia predpokladá danosť skutočnosti a informácií, ktorými možno nezávislého a objektívneho pozorovateľa presvedčiť o tom, že dotyčná osoba sa mohla dopustiť trestného činu. Skutočnosti zakladajúce podozrenie však nemusia byť na úrovni dôkazov potrebných na odôvodnenie odsúdenia alebo na podanie obžaloby (Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05; Labita proti Taliansku zo 6. 4. 2000, č. 26772/95; Erdagöz proti Turecku z 22. 10. 1997).

38. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení riadne odôvodnil existenciu materiálnych dôvodov väzby, a to s prihliadnutím na okolnosť, že pri rozhodovaní o väzbe súdy neposudzujú vinu obvineného (sťažovateľa), ale (okrem iného) zisťujú existenciu skutočností zakladajúcich dôvodné podozrenie, že sťažovateľ spáchal trestný čin, pre ktorý je stíhaný, pričom hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020). V štádiu trestného konania po podaní obžaloby (ako je to aj v prípade sťažovateľa) je pritom miera tohto podozrenia z podstaty veci vyššia, než je to v štádiu prípravného konania, pričom z ústavnej sťažnosti nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by toto podozrenie v jeho prípade v relevantnej miere rozptyľovali. Ústavný súd posúdil predmetnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia ako odôvodnenie v medziach limitov ústavnej udržateľnosti pre toto štádium trestného konania, a preto dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

B. K dôvodom väzby:

39. K dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u sťažovateľa ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že z jeho odôvodnenia nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy krajským súdom s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľove námietky predostreté v ústavnej sťažnosti nespochybňujú záver krajského súdu o pretrvávaní dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd aj s odkazom na svoje predošlé rozhodnutie o väzbe sťažovateľa uviedol, ktoré konkrétne skutočnosti podľa jeho názoru odôvodňujú dôvod tzv. preventívnej väzby. Opakovanie týchto okolností v predošlých rozhodnutiach neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii. Tento záver krajský súd konštatoval v rozhodnutí, keď uviedol, že v danom štádiu konania sa nezmenili dôvody väzby. Záver krajského súdu, že dôvodná obava z pokračovania trestnej činnosti je daná, ústavný súd nepovažuje za abstraktnú úvahu, ktorá by v konkrétnych okolnostiach prípadu nenapĺňala dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Naopak, v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu a s prihliadnutím na okolnosti tohto prípadu, predovšetkým na skutočnosti, že dôvody väzby

sťažovateľa boli v predmetnom konaní v dôsledku aktívneho prístupu sťažovateľa k využívaniu jeho práv už preskúmavané zo strany všeobecných súdov, ako aj skutočnosť, že v danom prípade ide o závažnú trestnú činnosť, odôvodnenie krajského súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať za síce krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08).

C. Nahradenie väzby:

40. Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku, že záver konajúcich súdov o nemožnosti nahradenia jeho väzby nie je dostatočne odôvodnený, ústavný súd konštatuje, že posúdenie krajského súdu nemožno považovať za arbitrárne. Krajský súd sa uvedenej otázke venoval, keď jednak poukázal, že vzhľadom na osobnostné charakteristiky sťažovateľa a na charakter a závažnosť trestnej činnosti nie je možné dosiahnuť účel väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka, a zároveň poukázal aj na § 80 ods. 2 tretiu vetu Trestného poriadku, ktorý limituje možnosť nahradenia väzby pri obvinení zo spáchania obzvlášť závažného zločinu len na situáciu, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. K možnosti nahradenia väzby sa krajský súd podrobne vyjadril (str. 8 až 10 napadnutého uznesenia krajského súdu). Možno tak uzavrieť, že krajský sa možnosťou zákonných náhrad väzby ústavne akceptovateľne zaoberal. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

D. Neprimerané trvanie väzby:

41. Sťažovateľ taktiež namieta, že jeho väzba netrvá len nevyhnutný čas, resp. že konajúce súdy neposkytli dostatočné odôvodnenie na ďalšie trvanie jeho väzby, pričom v tejto súvislosti poukazuje, že od obmedzenia jeho osobnej slobody (t. j. od 8. decembra 2022) do podania ústavnej sťažnosti (t. j. do 11. septembra 2023) jeho väzba trvá celkovo už skoro 9 mesiacov.

42. Tieto námietky sťažovateľa svojím obsahom spadajú do niekoľkých jasne nevymedzených línií. Namieta neprimeranosť trvania jeho väzobného trestného stíhania, t. j. prieťahy v konaní, ktoré bližšie nepomenúva. Poukazuje síce na obdobie, v ktorom je väzobne trestne stíhaný, avšak neuvádza prepojenie tejto argumentácie na konkrétne skutkové okolnosti, ktoré by odôvodňovali jeho neprimeranosť. Tvrdenie, že v jeho väzobnej veci nedošlo k urýchlenému a prednostného konaniu s náležitou starostlivosťou, opätovne uvádza bez konkrétnej špecifikácie. Z uvedeného vyplýva, že v tejto časti ústavnej sťažnosti absentuje uvedenie relevantnej konkrétnej ústavnoprávnej argumentácie, resp. relevantné ústavnoprávne konkrétne odôvodnenie. Pre úplnosť ústavný súd zároveň poukazuje, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti ani nenamietal porušenie označených práv postupom všeobecných súdov, ale „len“ napadnutými rozhodnutiami konajúcich súdov (m. m. I. ÚS 152/2023, II. ÚS 252/2023).

43. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv. V tejto súvislosti ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane konštatoval, že je základnou povinnosťou

sťažovateľa, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo čo najpresnejší opis skutkového stavu a najmä logickú právnu argumentáciu, na základe ktorej možno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom, resp. rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a porušením v ústavnej sťažnosti označených práv garantovaných ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, ktorého vyslovenia sa sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti domáha (II. ÚS 346/2021, IV. ÚS 574/2018, m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012).

44. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti neuviedol žiaden ústavnoprávne relevantný argument, ktorý by vôbec umožňoval ústavnému súdu posúdiť dôvodnosť namietaného porušenia označených práv sťažovateľa, a preto v tejto časti ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené zákonom o ústavnom súde.

45. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa odôvodnenia ústavnej sťažnosti ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 252/2023).

46. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

E. K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 2 dohovoru:

47. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tos/142/2023 z 8. augusta 2023 bolo porušené aj jeho právo na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o tomto porušení odvodzuje od namietaného porušenia práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru. Všeobecný súd sa pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na hodnotenie viny obvineného, obhajoby obvineného, okolností jeho zatknutia alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe iba skúma, či sú splnené materiálne a formálne podmienky väzby predstavujúce základné väzobné podmienky, ktorých existencia musí byť daná tak pri vzatí obvineného do väzby, ako aj pri celom jej ďalšom trvaní (II. ÚS 24/2020). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

F. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 charty v spojení s čl. 48 ods. 1 charty:

48. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva podľa čl. 6 charty v spojení s čl. 48 ods. 1 charty, ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti sťažovateľa úplne absentuje zdôvodnenie aplikovateľnosti tohto práva v predmetnej veci. Ústavnému prieskumu tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa tak bráni argumentačná nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, v ktorej absentujú elementárne indície svedčiace o opodstatnenosti tejto časti ústavnej sťažnosti. Ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, teda v tejto časti nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, keďže neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu (konkrétne skutkové

a právne dôvody) namietaného porušenia práv [požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

49. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa odôvodnenia ústavnej sťažnosti ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 252/2023).

50. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie jeho práva podľa čl. 6 charty v spojení s čl. 48 ods. 1 charty odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

51. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 6 charty konštatuje, že aj keď charta nemá podobu medzinárodnej zmluvy, členské štáty Európskej únie jej v čl. 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) priznali rovnakú právnu silu, akú má Zmluva o EÚ a Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „Zmluva o fungovaní EÚ“). Ratifikáciou a vyhlásením Lisabonskej zmluvy vznikla fikcia ratifikácie a vyhlásenia aj samotnej charty, v dôsledku čoho charta spĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 127 ods. 1 ústavy na to, aby ústavný súd mohol rozhodovať o porušení základných práv, ktoré z nej vyplývajú. O porušení práv vyplývajúcich z charty však môže ústavný súd rozhodovať len vtedy, ak je daná pôsobnosť, resp. aplikovateľnosť charty (III. ÚS 55/2023, II. ÚS 5/2024). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na čl. 51 ods. 1 charty, podľa ktorého ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie, ako aj na čl. 52 ods. 7 charty, podľa ktorého súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty. Z citovaných ustanovení charty vyplýva, že namietané porušenie čl. 6 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor Európskej únie potvrdil svoju judikatúru týmto spôsobom: *„Navyše, je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“* (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37). Podľa názoru ústavného súdu, prihliadajúc na citované ustanovenia charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroja výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. V prípade členských štátov, teda aj Slovenskej republiky, je záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie. V prípade sťažovateľa konajúce súdy rozhodovali o jeho veci (o ďalšom trvaní väzby, resp. o jej nahradení) výlučne na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Únie, teda nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu Únie (rozsudok z 13. 7. 1989 vo veci Wachauf, Zb. 1989, s. 2609) alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchýliť od práva Únie (rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925) alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva Únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať (rozsudok z 25. 3. 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025), (m. m. II. ÚS 298/2022, II. ÚS 5/2024). Ani sťažovateľ pritom v rámci odôvodenia svojej ústavnej sťažnosti nepreukázal aplikovateľnosť charty v jeho trestnej veci, resp. (ako už ústavný súd

poukázal) sa sťažovateľ v ústavnej sťažnosti otázkou aplikovateľnosti práva Únie v jeho trestnej veci absolútne nezaoberal. Vzhľadom na uvedené mohol ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

52. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu